

DR. SZALÓKYNÉ VÁRKONYI MÁRIA
napközi otthoni gyakorlatvezető
SZTE JGyTF Gyakorló Általános és
Alapfokú Művészeti Iskola
Szeged

Komplex foglalkozás a napközi otthonban: az őszejándékok (Az előkészítés és megvalósítás modellje)

2. osztályos korcsoport

A foglalkozás típusa: komplex foglalkozás

A foglalkozás anyaga: Az őszejándékok

Fő feladatok:

Az őszi időjárással kapcsolatos ismeretek megszilárdítása, bővítése

Őszi termékek felismerése, csoportosítása

A megelőző foglalkozásokon tanult mondókák, versek gyakorlása

Népi játék játszása

Könyvjelző, terméskép, lenyomatkép, játék készítése

A természet szépségének, gazdagságának tudatosítása

A kézügyesség, a ritmusérzék, a fantázia fejlesztése

A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése

Felhasznált anyagok, eszközök:

A tanulók által gyűjtött termékek

Szemléltető képek

CD lejátszó, lemez

A manuális tevékenységhez: műszaki rajzlap, színes papír, ragasztó, olló, ceruza, gyümölcsöt formázó krumplinyomda, vízfesték, ecsettál, ecsetrongy, tökmag, fél dióhéj, zsinog, fonál, szőlőlevél, parafa dugó, újságpapír a padok óvásához

Felhasznált irodalom:

Nanszákne Cserfalvi Ilona: A napközis nevelőmunka tervezése. Ipszilon Kiadó

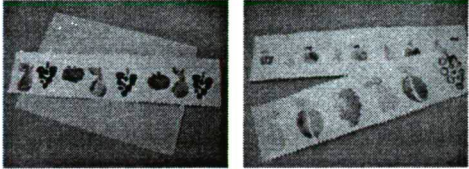
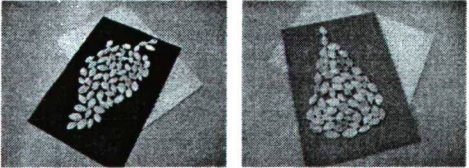
Dobos Zoltánné: Napközis foglalkozások tervezése. Nemzeti Tankönyvkiadó

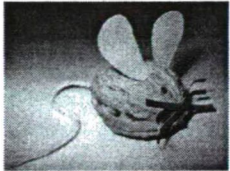
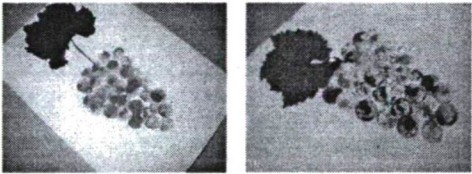
Szalókyne Várkonyi Mária: Változatos szabadidős tevékenységek. Tanító 1996. 5. sz.

Szerkezet, időbeosztás, didaktikai feladatok	A foglalkozás menete, tanítói és tanulói tevékenységek	Módszerek, eszközök, munkaformák
foglalkozás előtti szervezés	<p>A tanulók gyűjtőmunkájának előkészítése.</p> <p>A tanulói padok előkészítése.</p> <p>A manuális tevékenységhez szükséges anyagok, eszközök előkészítése, padokon való elrendezése.</p> <p>CD lejátszó előkészítése.</p> <p>A szemléltető képek táblán való elhelyezése.</p> <p>Táblai szöveg felírása.</p>	<p>tanítói elrendezés</p> <p>a tanulópadok átrendezése</p> <p>tanulói előkészület, rendezés</p> <p>kipróbálás, beállítás</p> <p>elrendezés, rögzítés</p> <p>írott betűkkel, vonalközbe írás</p>
foglalkozás eleji szervezés	A napközis hetesek szokásrend szerinti jelentése.	Mf.: frontális tev.
BEVEZETŐ RÉSZ 3 perc		
ráhangelődés motiváció	<p>- A mai foglalkozásra egy szép verset hoztam nektek. Figyeljétek meg, miről szól!</p> <p><i>Jön immár az ismerős, széllábú, deres ősz. Sepreget, kotorász, meg-megáll, lombot ráz.</i></p> <p><i>Lombot ráz, diót ver, krumplit ás, szüretel. Sóhajtoz nagyokat, s harapja, kurtítja a hosszú napokat.</i></p> <p>Kányádi Sándor: Jön az ősz</p>	<p>megfigyelési szempont adása</p> <p>tanítói bemutatás</p>
elemzés	<ul style="list-style-type: none"> - Miről szól a vers? - Mit jelent az, hogy az ősz sepreget, kotorász, lombot ráz? - Mit fejez ki a költő azzal, hogy „harapja, kurtítja a hosszú napokat”? 	<p>beszélgetés</p> <p>kérdés – felelet</p> <p>magyarázat</p> <p>Mf.: frontális tev.</p>

FŐ RÉSZ		
célkitűzés	- A mai foglalkozáson arról beszélgetünk, hogy mi mindennel ajándékoz meg bennünket az őszi. Verselünk, játszunk majd, és érdekes munkadarabokat is készítünk.	közlés
érdeklődés felkeltés		
1. logikai egység 15 perc		
szervezés	A tábla előtti függöny elhúzása. A tábla képe: <i>köhlöz madarak, kevés eső, sok napsütés, hideg hajnalkák, havazás, rövidebb nappalok, sok eső, virágzó fák, köd, hulló falevelek</i>	Mf.: frontális tev.
feladatismertetés	- A táblán lévő szókapcsolatokból húzzuk alá azokat, amelyek az őszi jellemzők!	utasítás
feladatmegoldás	1-1 tanuló aláhúzza a megfelelő szavakat, és megindokolja a döntését.	E.: színes kréta
ellenőrzés, értékelés	- Ellenőrizzük a megoldásokat!	korrekció szóbeli dicséret
részcélkitűzés	- Sok mindent gyűjtöttetek az őszi kapcsolatban. Most vizsgáljuk meg ezeket!	közlés utasítás
tényanyag összegyűjtése	- Válassz ki egyet, nevezd meg, és mondd el, mit tudsz róla!	jellemző jegyek kiemelése
visszacsatolás	A dió felmutatása és ismertetése után: - Melyik tanult vers jut eszetekbe róla? - Mondjuk el közösen!	kérdés utasítás
előzetes ismeret felidézése	A gyerekek felállva, mozdulatokkal kísérvé szavalnak. <i>Dombon törik a diót, hegyormon a mogyorót, zajuk ide csattog, völgyben meg a makkot.</i> <i>Három diót feltörtem, négy mogyorót megettem, leltem egy zsák makkot, ebből ti is kaptok!</i>	közös versmondás
ellenőrzés, értékelés	- Ki szeretné egyedül is elmondani a verset?	egyéni versmondás javaslat, korrekció dicséret

feladatkijelölés	- Hogyan csoportosíthatnánk az asztalon lévő dolgokat?	beszélgetés
rendszerezés	- Mi kerüljön a gyümölcsök csoportjába? - A gyümölcsöket tudnátok-e még tovább csoportosítani? Hogyan?	csoportosítás E.: gyűjtött gyümölcsök, termések
ellenőrzés, értékelés		korrekció szóbeli dicséret
áttérés a következő feladatra	Az asztalról felemelek egy szőlőfürtöt.	szemléltetés kérdés
felidézés	- A faluban mindig nagy esemény a szőlőszüret. Ki vett már részt közületek szüretén? Mi történt ott? Milyen volt a hangulat?	
ismeretnyújtás	A vállalkozók felidézik élményeiket, a tanftó kiegészíti az elhangzottakat. - Nézzétek a táblán lévő képeket! Milyen eszközöket használnak szüreteléskor?	egyéni beszámoló szemléltetés kiemelés magyarázat
ellenőrzés, értékelés		szóbeli dicséret
2. logikai egység 5 perc		
részcelkitűzés	- A játékfoglalkozáson tanultunk egy népi játékot, amely a szőlőhöz kapcsolódik. Játsszunk el!	közlés utasítás
szervezés	A terem közepén szabadon hagyott helyen kört alakítunk. Kiolvasóval kiválasztjuk, ki lesz a csősz.	
felidézés	<i>Kiskertemben az ürge, rákapott a dinnyére. Megállj ürge, megleslek, holnap délre megeszlek. Ice, bice, cibere, neked mondom, menj ki te!</i>	közös mondóka mellett ritmusra egyéni kiszá- molás
rögzítés	A csősz leguggol a kör közepére, és félre hajtva a fejét, szemét lecsukva „elalszik”. A többiek szép lassan, az ütemre aprót lépkedve, a szőlőszedést mímelve, suttogva, majd egyre erősödő hangon mondják: <i>Lipem-lopom a szőlőt, elaludt az öreg csősz. Furkós bot a kezében, vaskalap a fejében. Majd elkiáltják magukat: Teli a kiskosár!</i> Erre a csősz felugrik, és valakit elkap. Akit megfogott, az lesz az új csősz.	gyakorlás közös játék

ellenőrzés, értékelés		megerősítés buzdítás szóbeli dicséret
3. logikai egység 25 perc		
részcélkitűzés	<ul style="list-style-type: none"> - Most 4 csoportban fogunk dolgozni. Ha figyelmesen hallgatjátok az ismertetést, nemcsak a saját feladatokat tudjátok megoldani, hanem szabadidőtökben a többi munkadarabot is el tudjátok készíteni. 	közlés figyelemfelhívás E.: méretre szabott műszaki rajzlap, krumplinyomda, vízfesték
feladatismertetés	<ul style="list-style-type: none"> - Az 1. csoport gyümölcsnyomdával könyvjelzőt készít. 	közlés szemléltetés
		
következtetés	<ul style="list-style-type: none"> - Figyeljétek meg! Hogyan díszítettem? - Milyen formával és színnel folytatnátok a sort? 	kérdés – felelet
szabály megszövegezése	<ul style="list-style-type: none"> - Milyen más sordísz lehetne még kitalálni ezekből a formákból? - Milyen színeket használhatunk? 	
ismeretnyújtás	<ul style="list-style-type: none"> - Figyeljétek meg, hogyan kell nyomatot készíteni, hogy jól sikerüljön! 	figyelemfelhívás bemutató
tervezés	<ul style="list-style-type: none"> - Amíg a többi csoporttal megbeszéljük a tennivalót, gondolkodhattok, tervezhettek, de még ne kezdjétek a munkához! 	utasítás Mf.: frontális és csoportmunka
feladatismertetés	<ul style="list-style-type: none"> - A 2. csoport tökmagból készít képet. 	közlés szemléltetés
		

<p>következtetés visszacsatolás</p> <p>ok-okozati összefüggés keresése, megfogalmazása</p> <p>tervezés</p> <p>feladatismertetés</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hogyan készíthetjük el? - Milyen gyümölcsöket ábrázolhatunk? - Hogyan helyezzük el a kartonon? - Mire vigyázzunk a ragasztásnál? - Azt javaslom, hogy egyszerre csak kisebb felületre tegyetek ragasztót, arra tegyék rá a magvakat, majd utána következzen egy újabb rész. - Többféle színű kartonlapot is készítettem nektek. Válasszátok ki a kedvetekre valót! - Ti is figyelmesen hallgassátok meg a többi csoportot is! - A 3. csoport dióhéjból kiségeret készít. 	<p>kérdés – felelet</p> <p>bemutató javaslat, tanács</p> <p>E.: színes karton, ragasztó, tökmag</p> <p>közlés utasítás</p> <p>közlés szemléltetés</p>
<p>tervezés</p> <p>Sorrendiség meghatározása előzetes ismeret Felidézése</p> <p>feladatismertetés</p>	 <ul style="list-style-type: none"> - Hogyan készítenéd el? - Milyen sorrendben haladnál? Miért? - A fülecskék kivágása nem könnyű feladat. Mire kell vigyázni az olló használatakor? - Mire vigyázzunk a ragasztásnál? - Még ti is vártok a kezdéssel. - A 4. csoport szőlőfürtöt készít dugó nyomattal. 	<p>kérdés – felelet</p> <p>figyelemfelhívás</p> <p>utasítás</p> <p>E.: dióhéj, színes papír, ceruza, olló, ragasztó, zsinor, fonal, alaklemez</p> <p>közlés szemléltetés</p>
<p>tervezés</p> <p>absztrakció visszacsatolás</p>	 <ul style="list-style-type: none"> - Hogyan készítenéd el? <p>Figyeljétek meg a szőlőfürtön és a képen, hogyan helyezkednek el a szőlőszemek!</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hogyan tudjuk ezt ábrázolni? - Hogyan készítsük el a nyomatot, hogy az jól látható és elég színes legyen? - Mikor tudjuk ráragasztani a levelet? 	<p>kérdés – felelet</p> <p>kérdés – felelet</p> <p>E.: A/4-es műszaki rajzlap, parafa dugó, vízfesték, szőlőlevél, ragasztó</p>

szervezés	Mind a 4 csoporthoz:	kérdés utasítás
manuális feladatmegoldás	<ul style="list-style-type: none"> - Mindenki megértette a feladatot? - Lássatok munkához! - Ha valakinek segítségre van szüksége, a szokott módon jelezze! 	E.: CD lejátszó, lemez megfigyelési szempont adása
zenehallgatás	<ul style="list-style-type: none"> - Amíg dolgoztok, hallgatunk egy kis muzsikát. 	beszélgetés
elemzés	<ul style="list-style-type: none"> - Figyeljétek meg, milyen a zene hangulata! - Milyen hangszereket ismertek fel? 	javaslat tanács
folyamatos ellenőrzés	A munka menetének folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén segítségnyújtás.	korrekció
	<ul style="list-style-type: none"> - Néhány perc múlva befejezzük a munkát. - Igyekezz, hogy te is készen legyél! 	biztatás
	<ul style="list-style-type: none"> - Tegyetek le mindent a kezetekből, helyezétek magatok elé a kész munkákat! 	közlés
értékelés	<ul style="list-style-type: none"> - Nézzük meg közösen, milyen ügyesen dolgoztatok! 	serkentés
	A csoportok, és azon belül a tanulók munkájának tanulói és tanítói értékelése.	utasítás
		dicséret
		javaslatok
		tanácsok adása
		tapssal jutalmazás
		Mf.: frontális tev.
BEFEJEZŐ RÉSZ 2 perc		
összefoglaló értékelés	A foglalkozás egészére vonatkozóan a tanulók fegyelmének, figyelmének, teljesítményének tanítói értékelése. Név szerinti dicséretetek.	diáktársak példaként való állítása
		dicséretetek
		a kiemelkedők jutalmazása
foglalkozás végi szervezés	A tanulói eszközök rendezése, elrakása. A hulladék eltakarítása. A padok visszarendezése. A jutalom csillagok üzenő füzetbe való beírása. A tanító által használt eszközök elrakása. A tábla letörlése.	tanulói rendezés
		közös átrendezés
		adminisztrálás
		tanítói rendezés
		hetesi munka